

450152

1-52/1903

Anul IV.

Orăștie, 11 Ianuarie n. 1903.

Nr. 1

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”.

ABONAMENTE:
Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.
Ctul casei de păstrare Postale Nr. 10025.

APARE
În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:
se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și insertiunile se plătesc înainte.
Ctul Casei de păstrare Postale Nr. 10025.

La sfârșit de an.

Aruncând o privire asupra anului ce face loc celui nou, un sentiment de recunoștință trebuie să ne cuprindă către Atotputernicul, că ne-a ajutat să trecem peste el cu mai multă ușurință decât se prevestea.

Intr'adevăr pentru noi agricultorii, începutul nu era ademenitor și tot în nesiguranță ne-a ținut până după epoca recoltelor.

În general *recolta grânelor*, dacă și nu a fost excelentă, ea a fost mult superioară anului 1901, așa încât puține localități au fost unde roada pământului să nu fi fost îndestulătoare pentru acoperirea trebuințelor de peste an populației, cum este d. ex. Maramureșul.

Nutrețurile au dat o recoltă mijlocie. *Viile* însă ca și *pometurile*, bântuite fiind de înghețuri târzii, apoi de grindine, ne-au luat speranța dela produsele lor, încă dela începutul anului.

Vitele, cari la început se întremaseră bineșor pe pășunile de vară, au avut să sufere de boala: *durere de gură și de picioare* (febra aftoasă), care a adus mari pagube agricultorilor. Pe de-o parte vitele au slăbit, prin urmare a scăzut valoarea lor, pe de altă parte muncile

câmpului au fost împedecate în executarea lor. Cea mai mare pagubă au îndurat însă prășitorii de vite, prin *oprirea tîrgurilor*, care a făcut vânzarea lor imposibilă și astfel proprietarii au fost lipsiți de un venit la care contau cu siguranță. Am trecut însă și peste asta.

foamete sau de evenimente mari rășboinice, cari să scumpească bucatele. Tot astfel a fost și cu vitele noastre.

Teamă mare ne este însă, că nu tot astfel va fi și pentru viitor. *Germania*, care se aprovizionează până acum cu produse agricole, în mare parte, din Ungaria, acum, la stăruința agricultorilor ei, *va pune vâmi mari* la intrare în țara lor. Este adevărat, că prin acestea prețurile grânelor și a vitelor în țara lor se vor mări, vor profita însă agricultorii de acolo. La noi însă, ne-mai având cui vinde bucatele și vitele noastre, ele se vor efini în mod simțitor, ceea ce va aduce multă pagubă plugarilor noștri.

Avem însă încredere în *înaltul guvern*, care poartă grije de toate stratele sociale ale populației monarchice noastre, că *va găsi mijloace de a ajuta* și pe bietul agricultor în putința de a putea vinde ceea ce produce în prisos cu preț potrivit în alte părți. Suntem îndreptățiți la această speranță, cu atât mai mult, că *înțelegerea comercială și vamală între Ungaria și Austria* (așanumitul *pact*) a fost în sfârșit, după cinci ani de zile de tratări, în-

cheiat în ajunul Anului-Nou.

Pentru noi Românii anul 1902, pe teren economic, a fost bun. Inregistrăm în el o *recoltă mijlocie bună*, *băncile românești prosperează*, *reuniunile noas-*

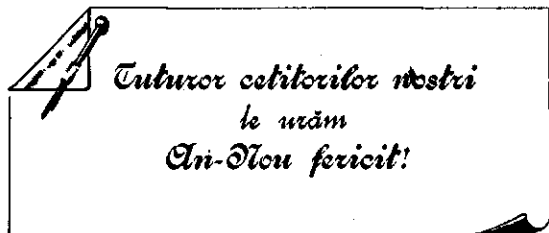
CARMEN SYLVA (Vezi: „Foița”).

Prețurile produselor pământului nu au variat mult. Ele nici nu s'au urcat, nici nu au scăzut în mod simțitor în cursul anului. Dovadă, că nu este teamă, în nici o parte a lumii, de

BOUCUREȘTI
8/1 78-2003

tre s'au întrecut, care mai de care, să arete activitatea lor binefăcătoare, în fruntea cărora a fost apreciată »Reuniunea de agricultură din comitatul Sibiului«, prin expoziția ei din toamnă.

Dee bunul D-zeu ca viitorul să ne suridă și să ne încoroneze faptele noastre bune și să răsplătească munca obositoare pentru binele și prosperarea neamului nostru.

DELA REUNIUNILE NOASTRE

Meseriașii români din Sibiu și seratele lor.

Trebue ca cineva să fi trăit mai mult timp în mijlocul meseriașilor noștri și să le fi urmărit de-aproape cum petrec ei timpul lor de muncă, de odihnă și de distracție, ca să te convingi, cât de cu greu este a-l scoate din obiceiurile vechi, ruginite și a-l ridica din indolența lui spre nobilizarea sufletului și inimii lui, care în urmă se resfrânge în mod binefăcător și asupra exercitării meseriei lui. Nu este de ajuns a fi perfect în munca brută a brațelor tale, ci trebue căutat ca și mintea și inima să-și aibă hrana lor, care de sigur nu în petreceri josnice prin locale obscure o vei regăsi, ci în mijlocul semenilor tîi, doritori ca și tine de o satisfacție sufletească înălțătoare.

Binemeritat este deci acela, care are priceperea și pe lângă aceasta o stăruință și răbdare de fer, ca să poată stringe pe res-

FOIȚĂ

CARMEN SYLVA

(Vezi portretul).

Ca o crăiasă din poveste ni-se înfățișează: acel suflet bun, alinătoarea durerilor sufletești și trupești celor suferinzi, mama mângăitoare a copiilor, de care nu A avut parte: *poeta Carmen Sylva, Elisabeta, Regina României.*

Care Român nu cunoaște acest nume? Care este acela să nu știe, că Ea este idolul populației Regatului vecin România?

La 16 Decemvrie a împlinit 59 ani. Toată Țara Românească a ținut, ca prin graiul ministrului-președinte D. A. Sturdza să o felicite de ziua nașterii. Iată cum talmăcește sentimentele de adorațiune poporului cătră cea mai iubită suverană a ei:

»Consiliul de ministri depune în numele țării felicitările cele mai respectuoase

leții meseriași într'un singur mănunchiu, în scopul mai sus expus. Un astfel de bărbat este necontestabil președintele reuniunii sodalilor români din Sibiu. El are meritul, ca foarte puțini alții, că cu multe osteneli și abnegațiune a ridicat reuniunea la nivelul, la care se află astăzi și care numără deja ceva în societatea Sibiului, centrul cultural al Românilor din Transilvania.

Astfel la inițiativa și stăruința președintelui ei, reuniunea a ținut și anul acesta în fiecare lună câte o serată literară și conform programului seu de lucru a presidat la 25 Dec. n. a. t., a 12-a și ultima ei ședință din anul trecut. Din extrasul ce publicăm din vorbirea presidentului dl V. Tordășan, putem mai bine a ne face o idee despre activitatea meseriașilor români din Sibiu în această direcțiune, care o dăm ca exemplu bun de imitat și meseriașilor din alte localități.

Iată ce zice dl V. Tordășan în cuvântarea sa:

»Constat cu vie mulțumire, că putem privi cu mândrie și asupra lucrărilor de noi săvârșite în cursul acestui an spre binele societății în genere și în al factorilor grupați în jurul ei îndeosebi. O dare de seamă amănunțită, asupra acestora acum nu se impune, nici pentru motivul, că toate afacerile noastre au fost tractate, cum s'ar zice, cu cărțile deschise. Amintec însă faptul, că în ce privește cultura noastră, seratele noastre literare sunt de o valoare neprețuită. Sunt unii dintre noi, cari la început abia eram în stare să cetim o scurtă bucată de lectură și astăzi, după câteva luni, recităm fără greș poezii de Coșbuc, Alexandri și alți buni autori. În cursul de ani, de când reuniunea a pus la cale aceste ședințe, ne-am putut convinge cu toții cum meseriașul român, după munca grea a zilei, timpul liber din orele de seara, pentru recrearea sufletescă îl folosește în loc de a se întreținea cu lucruri păgubi-

și mai călduroase la picioarele Maiestății Voastre, Doamnei și Reginei noastre prea iubite, cu ocaziunea aniversării.

»Maiestățile Voastre sunteți pentru toată suflarea românească una cu însăși Patria. Bucuria și durerea Voastră e și a țării, precum și fericirea și suferințele țării ale Voastre sunt.

»Au trecut furtuni mari peste capetele noastre ale tuturor și suferinți cari ne păreau nemăsurate și sdrobitoare. Increderea Maiestăților Voastre în popor și simțemintele Voastre călduroase pentru țară, au dat puțință să ne luptăm vitejește în grelele împrejurări în cari ne aflăm; dar' îndrăsnim să zicem, că acca încredere a însuflețit și pe Maiestățile Voastre a Vă înălța inima și sufletul, și astfel ne-ați îmbărbătat pe noi.

»Urăm maiestăților Voastre ani mulți, fericiți și rodnici. Urăm ca munca neobosită, prevederea înțeleaptă, conducerea cumpanită a Maiestății Sale Regelui, unită cu lucrarea duiosă a Maiestății Voastre, care se rvarsă lin peste cei mici și peste cei

toare corpului, spiritului și averii sale. Simțul de asociere s'a dezvoltat și el în noi în mod îmbucurător; moravurile, purtările noastre atât de deosebite s'au nivelat și ele. Lucrurile acestea, ne îndreptățesc a persista și pe mai departe pentru ajungerea, pe căile până aci apucate, la scopurile nobile de noi urmărite. Pune la inima membrilor biblioteca reuniunii, pe care comitetul mereu o augmentează cu cărți bune, pe cari damele și domniile le folosesc pentru bagatelul de 4 bani săptămânal. Atrage mai departe atențiunea asupra obligămintului ce reuniunea l-a luat asupra-și și dela care nu mai poate absta, fără a se face odioasă și urgentă — obligămintului, față de săracii noștri, obicnuții a fi miluiți de ea, cu cât-decât în sărbătorile Nașterii Domnului«.

DIN LUME

Monarohul la Budapesta. Ziarele maghiare aduc știrea, că Mai. Sa probabil în 5 Februarie va veni la Budapesta, unde va petrece câteva săptămâni.

Felicitări de Anul-Nou. Număr și membri ai partidului liberal s'au dus la 1 Ian. să exprime obicnuitele gratulațiuni de Anul-Nou ministrului-president Coloman Széll. În numele partidului, Széll fû felicitat de deputatul Hodossy Emeric, Coloman Széll răspunzând a accentuat mai ales bunele raporturi existente între națiune și coroană, ear' cu privire la pact a declarat, că interesele țării sunt pe deplin apărute.

mari, peste cei suferinzi cu trupul ca și peste cei suferinzi cu sufletul, peste cei bătrâni ca și peste copilași, să fie totdeauna binecuvântate de Atotputernicul Dumnezeu, spre mărirea numelui vostru, spre slava Regatului și a poporului său.

»Să trăiți la mulți ani Maiestatea Voastră! Maiestatea Sa Regele! Familia Regală!«

Ne unim și noi, din tot sufletul, la aceste urări. Dee bunul D-zeu să-i lungească cât de mult firul vieții, spre bucuria neamului în a cărui frunte stă.

GLUME.

A. Aseară V'am văzut la teatru cu o damă. Desigur este vre-o prietină de a D-tale.
B. Da! este mama soției mele.

*
Advocatul: »Primesc procesul D-tale, însă numai cu condițiunea să-mi spui purul adevăr.«
Clientul: »Cum să nu! Ce dorești să-mi spun mai întâiu?«
Advocatul: »Mai întâiu să-mi spui exact, câți bani ai?«

Dieta a ținut prima ședință după sărbători în 9 i. c. La ordinea zilei a fost proiectul de imigrare. În una din primele ședințe se vor face interpelații din partea opoziției cu privire la pact. Și Széll va face destăinuirile necesare în această privință.

Preparandiile și noul plan de învățământ. Ministrul de instrucție a terminat un nou plan de învățământ pentru preparandii. El va fi comunicat prin un circular, în care se vor marca importanța înviorilor.

Statificarea poliției la noi în Ungaria. Ministrul-president a declarat, că vrea să statifice poliția din orașele din provincie.

Disolvarea parlamentului austriac. Ziarul »Ludove Novini« e informat, că guvernul austriac voiește să disolve parlamentul, fiind convins, că proiectele pactului vor fi respinse.

Știrea are lipsă de confirmare.

Budgetul provisor în Austria. Deoarece budgetul nu a putut fi votat de către Reichrath, pe anul viitor, guvernul e autorizat pe baza §-lui 14 la un budget provisor pe șase luni.

Tratate comerciale. O depeșă din Sofia anunță, că Bulgaria a denunțat tratatul comercial cu Austro-Ungaria. Sârbia de altă parte așteaptă denunțarea tratatului comercial din partea Austro-Ungariei, dar' speră, că la încheierea de nou a tratatului, monarhia noastră îi va face favoruri, deoarece Sârbia, cu privire la importul tot mai mare din Germania și Rusia, voiește să aibă legătură comercială directă cu Austro-Ungaria și Rusia.

Prințul Germaniei la Petersburg. Ziarul »Norddeutsche Allg. Zeitung« crede a ști, că principele imperial al Germaniei se va duce pe la mijlocul lui Ian. la Petersburg.

Mare distincțiune Regelui Sârbiei. Conte Lambsdorff, ministru de externe al Rusiei, cu ocaziunea audienței solemne dela Niș, a predat Regelui Alexandru o epistolă autografă a Țarului și insigniile ordului »Sfântul Andrei« cl. I. cu briliante. Acesta e cel mai de frunte ord al Rusiei. Șase domeitori aveau până acum ordul acesta, ear' Alexandru al Sârbiei a al șeptelea.

Pentru Polonii din Germania ministru separat. Față de rezistența națională a Polonilor, guvernul prusian se ocupă cu ideea înființării unui minister separat pentru Posen și Prusia-vestică, ca să poată lucra cu »mai multă energie« în chestia polonă. Toți funcționarii din aceste două provincii vor atârna de acest minister.

Atentat contra șahului. Se vestește din Teheran: În zilele trecute au atentat la viața șahului, dar' n'a reușit. Casul s'a petrecut cu două săptămâni înainte de asta, dar' până acum a fost ținut secret. Atentatorul era un bărbat deghizat ca femeie, care ascunzând sub rochie un revolver s'a pus la pândă în grădina palatului din Teheran. A voit să împuște, asupra șahului, dar' în momentul când a scos revolverul l'a observat gardiștii și l'au prins.

Invitare la abonament.

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ,
INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORĂȘTIE (Szászváros).

Cea mai estină și totodată unica foaie românească în felul ei cu ilustrațiuni

costă:

pe anul întreg	4 coroane,
pe jumătate an	2 "
pe un pătrar de an	1 "
Pentru România	15 lei pe an.

Cucl. CASSEI DE PĂSTRARE POSTALĂ No. 10025.

Abonamentele se plătesc înainte și se pot face cu prima zi a oricărei luni.

Administrația.

Dela băncile noastre.

Reducerea intereselor la »Ardeleana«. Direcțiunea institutului »Ardeleana«, a hotărât, ca pe cambiile comerciale făcute pe termen dela 4 luni în jos, să se dea împrumuturi, începând dela 1 Ianuarie 1903, cu interese de netto 7%, așa că împrumuturile cambiile de această natură, vor fi cu 1% mai ieftine decât celelalte împrumuturi, abstrăgând dela aceea, că la aceste cambii nu se vor socoti nici un fel de competențe de scris.

A mai hotărât, ca pe viitor nu va mai primi depuneri după cari să dea 6% nici

chiar dela instituțiuni culturale, ci în viitor și acestea vor fi tratate ca și particularii, adică vor primi pentru depuneri cu anunț de 1/2 de an 5 1/2%, ear fără anunț 5%. Această dispoziție însă nu privește și depunerile de până aci, care rămân pe lângă interesele ce le au azi, ci ea se va aplica numai la cele ce se vor mai face în viitor.

Firme comerciale de prima bonitate și soliditate (societăți pe acțiuni, asociațiuni de anticipațiune, etc.) își vor putea și ele escompta cambiile la »Ardeleana« pe lângă conclud special al direcțiunii, cu interese de netto 6 1/2%.

Nou institut românesc de credit. În Zernești este pe cale a se întemeia un nou institut de credit și economi cu numele »Creditul«. Acțiunile fiind toate subscrise, adunarea generală de constituire este convocată ge ziua de 17 Ian. n. 1903 în Zernești. Președintele fondatorilor: N. Garoi.

Știri economice.

Fabrică în Bihor. Cum se scrie din Oradea-mare, un capitalist din Berlin va înființa în comitatul Bihorului, între munții Vașcăului și Beușului, o fabrică de chimicale, destinând spre acest scop 1,200.000 coroane. Vor afla aplicare la noua fabrică 1000 - 1200 lucrători.

Convenția telegrafo-postală între Austro-Ungaria și România a fost prelungită până la 1 Aprilie 1903.

Laptele în formă de pulbere. Un chimist american a reușit să prefacă laptele într'un praf impalpabil. Să speră că invențiunea va contribui mult la estinerea laptelui, care va putea să fie lesne transportabil și mai bine conservat.

Biblioteca »Bunul Econom«.

Au eșit de sub tipar până acum broșurile:

1. Nutrețurile ierboase, cositurile (fênațele) prepararea fênelui și pășunilor.
2. Economia porcilor, oilor și caprelor.
3. Sămânța plantelor agricole și sămânțul lor.
4. Îngrijirea plantelor agricole în cursul vegetațiunii și recolta cerealelor.
5. Creșterea, nutrirea și îngrijirea animalelor domestice. (Zootechnia generală).
6. Cunoașterea pământurilor agricole (Agrologia).
7. Agricultura generală (Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tâvălugul și alte instrumente de măruntit pământul).
8. Îngrășămintele (gunoarea pământurilor) și irigațiunile (udarea pământurilor).
- 9-10. Prăsierea pasărilor de casă (gălițe, hoare). Găinile, curcile, găinușelă (biblicele), găștele, rațele, porumbii (porumbeii).

Prețul unei broșuri este 30 fileri (pentru România 50 bani).

Se pot comanda la administrația »Bunul Econom«, la librăria W. Krafft în Sibiiu la administrația »Tribuna Poporului« în Arad și la librăria Archidieceșană în Sibiiu.

Revênzătorilor se dă rabat potrivit.

Cartoful.

(*Solanum tuberosum*).

(Baraboi, Barabule, Bologene, Brandaburce, Crumpene, Crum-piri, Ghibiroance, Grămciri, Hadaburce, Mere-de pământ, Napi, Pere-de-pământ, Piciori, Piciorci, Poame-de pământ, Termer).

(Reproducerea interzisă).

Ceea-ce este cucuruzul (porumbul) pentru Europa de-Sud, așa este cartoful pentru hrana popoarelor Europei de-Nord. Cultura ei lesnicioasă și împrejurarea, că se desvoaltă și în clime mai reci, unde cucuruzul nu mai reușește, el este o adevărată binefacere pentru omenirea din regiunile mai reci.

Pe lângă că bulbii lui dau o mâncare foarte gustoasă și hrănitore, deși nu în acel grad ca cucuruzul, se mai folosește cartoful pentru fabricarea spirtului și al scrobelei. Cultura lui merită o deosebită atențiune din partea noastră, fiindcă întotdeauna ne dă o recoltă mulțumitoare chiar și în așanumiții ani răi.

Varietățile.

Puține plante au atâtea varietăți ca cartoful. Avem peste 1000 din ele, însă toate sunt foarte puțin constante. Valoarea fiecărei varietăți, pentru împrejurările noastre, se poate constata prin o cultură de încercare în curs de mai mulți ani. Ele se casifică în prima linie dupădurata vegetațiunii, adică *în timpurii, mijlocii și târzii*. Apoi după forma bulbului în: *lungi, ovali și rotunzi*; după mărimea bulbului în: *mici, mijlocii, mari și foarte mari*; după culoarea coajei și miezului bulbului în: *galbeni, roșietici, roșii, albaștri (vineți) și albi*. După *înălțimea și culoarea cotoarelor*; după *culoarea floarei*; după *modul cum sunt așezați ochii pe bulbi și în fine după-cum coaja bulbilor este mai aspră sau mai netedă*. Din punctul de vedere economic, valoarea cartofului se dejucează după cantitatea recoltei și conținutul bulbilor în scrobeală (materia făinoasă), care variază între 11.4—24.9%.

Clima.

Cartofii cresc sălbateci în patria lor, adică prin munții din Chili și Peru (America-de-Sud). Ca plantă culturală se cultivă în toate părțile lumii locuite de oameni, atât în regiunile reci cât și în cele calde.

Cartofii cultivați din sēmēntă, precum și cei sălbatici, nu produc bulbi mai mari decât o prună. Numai cultivând acești bulbi mai departe într-o climă mai caldă și în împrejurări mai favorabile s'au dobândit varietăți cu bulbi foarte mari și bogăți în materii făinoase.

Pământul.

Cartofii reușesc ca și ovēsul în ori-ce pământ, cu toate acestea un pământ mijlociu și chiar nēsipos, care nu suferă de prea multă umezeală, ne dau recoltele cele mai mari și mai bogate în materii făinoase. Cu cât erește cantitatea de argilă și umezeală în pământ, cu atât recoltele scad și scade și conținutul bulbilor în materii făinoase.

Planta premergătoare.

În rotațiunea plantelor, cartofii pot ocupa ori-ce loc în ceea-ce privește planta premergătoare. Se poate sēmēna chiar și în țelina spartă. După cartofi urmează de regulă o cereală de primăvară.

Prepararea pământului.

E bine ca locul menit pentru cartofisă fie arat încă de cu toamnă și la o adâncime cât de mare. În primăvara următoare se va ara în tot cazul încă odată. O gunoie proaspătă suportă cartofii, deși nu este recomandabilă la cartofii cari sunt meniți pentru mâncare, deoarece-ce se fac prea apătoși și capătă un gust rău.

Sēmēnatul.

Pentru sēmēnat folosim pentru cartofii de *mâncare* pe aceia, cari au un gust bun, sunt făinoși și au o coajă subțire și în fine, care au o mărime mijlocie. Pentru *fabricarea scrobelei și a spirtului* se vor alege soiurile cele mai mari și mai bogate în materii făinoase. Cartofii meniți pentru *nutreț viletor* încă vor aparține soiurilor celor mai mari, însă vom alege de acelea, care conțin mai puțină materie făinoasă.

Bulbii deja încolțiți nu sunt așa buni pentru sēmēntă, ca cei neîncolțiți, deoarece-ce s'au întrebuințat deja o parte din materiile de rezervă din bulbi de colții deja iviți. Cu cât bulbii vor fi mai mari cu atât mai repede și mai puternic se va desvolta planta tineră. Cu toate acestea pentru sēmēntă vom alege bulbi mijlocii. Dacă suntem siliți a întrebuința bulbi foarte mari, îi vom tăia în două sau în trei părți, îngrijind ca să nu tăiem ochii.

Cartoful începe să crească numai atunci, când temperatura mijlocie a zilei a ajuns la 10° C.

Lăstarii sunt foarte simțitori contra gerurilor. Din acest motiv nu este permis (iertat) a sēmēna cartofii prea de vreme.

Bulbii să plantează în rînduri sau în cuiburi. Mai bine este a se planta în rînduri, îndepărtate una de alta la 60 cm. Brazdele se trag sau cu plugul obicînuît, acoperind bulbii cu brazda următoare, sau le facem cu matorul sau cu mușuroitorul.

Cantitatea sēmēntei pentru un juger variază între 7--15 hectolitri. Cu cât bulbii vor fi mai mari și pământul mai bun, cu atât vom întrebuința mai puțină sēmēntă, ear' cu cât bulbii vor fi mai mici și pământul mai nepriincios, vom folosi mai multă sēmēntă. Un hect. cartofi cântărește în termin mediu 75 kigr.

Lucrările de întreținere.

După sēmēnat și înainte de a rēsări cotoarele cartofului, și dacă pământul a prins o coajă pe de-asupra, vom grăpa. Mai târziu vom prăși (săpa) burueana care se ivește. Imediat ce cotoarele au ajuns la o înălțime de 30—40 cm. vom mușuroi, cu scop ca din unghiurile cotoarelor să se formeze firișoarele (stolnii), pe care se desvoaltă bulbii. Cu cât vom mușuroi mai de vreme cu atât mai bine va fi.

Prășitul și musuroitul se execută cu sapa. La cartofii ce sunt sēmēnați în rînduri sau în cuiburi la distanțe egale se pot folosi prășitoarele respective mușuroitorul.

(Va urma).

DIVERSE

Mijloc de a apăra straturile (paturile) calde contra coropârșnițelor, ar fi după asigurările unui grădinar, să punem peste gunoiul, așezat deja, un strat de câțiva centimetri de gunoiu (bălegar) de oaie. El afirmă, că de când întrebuințează acest mijloc, straturile lui calde rămân intacte de coropârșnițe. O încercare nu poate strica.

*

Foloasele ce ne aduc bufnițele (cucuveale) s'a dovedit de repezite rinduri. Ele nimicesc o mulțime de șoareci și insecte vătămătoare, constatându-se aceasta atât prin observațiuni, cât și prin examinarea conținutului stomacului lor. Toamna le găsim cu deosebire prin tufșuri, unde fac vânătoare chiar și ziua asupra rozătorului vătămător. In câmp, în pădure și în curte, bufnițele sunt atât de folositoare, încât ar fi curată nebunie a le omori. In unele localități, d. e. în Schleswig-Holstein, li-se permite, fără a fi conturbate, să-și facă cuiburile prin șuri și grajduri.

PENTRU MESERIAȘI

Pentru strugari. Spre a da lemnului o culoare de bronz se poate întrebuința pemanganatul de potașiu (übermangensaures Kali). Pentru nuanțe deschise să ia o soluțiune din 1 parte permanganat de potașiu și 20 părți apă de ploaie; pentru nuanțe mai închise numai 10 părți de apă. Soluțiunea să vâpsește cu un pământ; ea să fie rece pentru nuanțe deschise, și ferbinte pentru nuanțe mai întunecate. După-ce se uscă culoarea, obiectele colorate se pot lustrui sau polei, culoarea rămânând nealterată.

*

Pentru zidari. Foarte adeseori se cere dela zidari să usuce ziduri umede din clădiri, cari s'au lucrat mai cu seamă în anotimpuri nepotrivite sau pe vreme jilavă. Un remediu foarte bun pentru scopul acesta este următorul:

Păreții se vâpsească de repezite-ori cu o soluțiune ferbinte compusă din $\frac{3}{4}$ klgr. săpun și 10 klgr. apă și după 24 ore cu o altă soluțiune de $\frac{1}{2}$ klgr. peatră acră (alaun) în 40 klgr. de apă. Aceste substanțe intră a fund în ziduri și lasă la suprafața zidului un strat subțire, care este incolor și se observă numai, dacă se examinează zidurile cu acuratețe.

*

Pentru conditori și cofetari. La legarea borcanelor și altor vase se folosește, în timpul mai nou, în loc de apă sau sfoară, *inele de gumi elastic (cauciuc)*. Aceste devin adeseori tari și apoi se rup foarte ușor. Să pot însă muia iarăși, dacă le punem într'un amestec de 1 parte amoniac și 2 părți apă, lăsându-le acolo 5 minute. Inelele își recâștigă elasticitatea lor. Tot astfel putem face și cu alte obiecte de cauciuc, care s'ar fi întărit.

Medicul casei.

Uleiul de migdale amare, este foarte mult folosit de popor, atât extern pentru uns, cât și intern, deși mai rar. Acest ulei în sine conține o otravă foarte mare, de aceea este recomandabil a nu-l folosi de loc.

Ape amare se numesc acelea, care conțin mult sulfat de magnezie sau de natriu, în urma cărora sunt purgative. De regulă se bea din ele dimineața sau sara câte un pahar mai măricel și imediat după el un alt pahar cu apă obicinuită. Aceste ape se folosesc mai cu seamă la femei îngreunate și la persoane cu defecte la inimă. Acelor care suferă de catar de stomac sau intestine, nu le este permis a folosi ape amare. Bohemia și Ungaria sunt cu deosebire bogate în izvoare de ape amare. In Ungaria sunt cu deosebire vestite cele dela Buda și Kis-Czeg.

PENTRU ECONOMI

Cum putem cunoaște o vacă bună de lapte după pelea și părul ei.

Vaci cu pelea groasă sunt arare-ori bune pentru lapte, însă fiind de regulă de o constituție corporală robustă, ne dau bune vite de muncă. La acele vaci, cari sunt puțin sau de loc îngrijite la corp, părul lor crește lung și sburlit; coarneau încă devin mai lungi ca de obicei și este natural că ugerul rămâne îndărăpt în creștere, e mai mic, prin urmare și producerea laptelui este mai redusă.

Acele vaci, cari înclină a se îngrășa repede pe sub pelea de pe gât, nu sunt bune vaci pentru lapte.

Părul de pe corp al unei bune vaci pentru lapte trebuie să fie fin, mătășos, luciu, neted și bine alipit de pelea, mai ales trebuie observat aceasta pe uger. Un păr gros, țepos, încrețit, lipsit de luciu este semn că vaca nu este bună de lapte.

*

Etichete pentru grădinari. Toți grădinarii au obiceiul de a construi etichetele pentru grădină din bucățele de scânduri, șindrii, pe care scriu cu cerneală numele florilor sau a copăceilor. Un mijloc economic, prezentând mai multă eleganță și la îndemâna fiecăruia, consistă în a lua hârtie groasă, carton, a-l tăia după mărimea ce vom a face eticheta și scriem pe acest carton cu îngrijire după dorință. Dacă cerneala s'a uscat bine, să se moaie aceste cartoane în unt-de-lemn, să se lase a se usca și a le muia a doua-oară. Aceste etichete resistă și la ploaie și la soare.

*

Eftinirea sării pentru vite se adevărește. Ministrul r. ung. de finance a înaintat proiectul de lege dietei, prin care sarea pentru vite va costa pe viitor numai 6 cor. pe maja metr., în loc de 10 cor., cum a fost până acum. Legea va intra în vigoare probabil la 1 Februarie a. c.

Advocatul poporului.

Animalele destinate pentru transport pe căile ferate sau corăbii, trebuie vizitate mai întâiu de medicul veterinar. In acest scop cu 24 ore înainte trebuie avisat acel medic veterinar, care locuiește în localitatea stațiunii căii ferate sau a corăbiilor și care este designat de către autoritatea respectivă spre aceasta. (Ord. ministrului de agricultură nr. 40.000, §. 73 din 1888.)

—

Bisericele nu pot fi executate. Exactoratul orașului Budapesta a intentat bisericii rom. catolice din suburbiul numit «Krisztinaváros» proces pentru 528 cor. 55 fileri taxe de pavagiu, cerând execuție pe edificiul bisericii, respective întabularea pretensiunii. Judecătoria cercuală a districtelor I—III ca autoritate de carte funduară a respins cererea întabulării, pe motiv că orașul fiind patronul bisericii, el are să solviască și taxele de pavagiu. Apelată afacerea la tabla regească din Budapesta, aceasta a aprobat decizia judecătorei cercuale nu numai pe motivul invocat de ea, ci și pe motivul, că *realitatea asupra căreia s'a cerut întabularea pretensiunii, e biserica a unei confesiuni recunoscute în lege, deci un lucru scos din circulația publică și astfel nu poate servi de ipotecă și nici întabulări de pretensiuni asupra ei nu sunt admisibile.*

Pentru femei.

Supă francesă pisată.

Se taie un pui și se prăjește în unt sau unsoare; tot asemenea și o jumătate de jimblă. Se pisează amândouă într'o piuliță apoi se pun într'o oală, peste care turnăm bulion (zeamă de carne) și se ferbe o oră. După aceea se dă prin sită, și dacă zeama strecurată va fi prea groasă se mai subțiază cu ceva bulion. Inainte de a se servi i-se adaogă bucățele de jimblă rumenită, lăptuci (salată verde, marule) și brânză feartă bine și tăiată mărunt de tot.

*

Dobă de curcan sau de clapon.

Se grijește (curăță) un curcan resp. clapon, se pune să se fărâșească, se scoate bineșor pelea de pe dânsul, apoi carnea de pe oase. Se toacă bine carnea cu miez de jimblă (franzelă), se pun într'ansa 5—6 ouă, puțină sare, piper, boabe de enuper, scorțișoară și coaje de lămâie. Se amestecă toate bine împreună și din această tocătură se face o turtă (plăcintă) groasă ca de un deget. Se taie apoi şuvițe de limbă, șuncă (jambon), picioare de vacă, iepure, slănină și crastaveți murați și se pune tot rânduiri în tocătură. Apoi turta se îndoieste în două și se învelește în pelea curcanului. Se înfășoară în o pânză curată, pe care o coasem laolaltă la capete și o ferbem tot în zeama, în care s'a fert curcanul. După-ce a fert în deajuns se ia și se pune la teasc (presă) și după-ce s'a ricit se taie felii și se servește rece la masă cu oțet și unt de lemn.

NOUȚĂȚI

Atragen atențiunea Onor. Cetitori asupra noiei îmbunătățiri, ce am introdus în foaia noastră, de a da în fiecare număr câte o ilustrațiune, fără de-a ridica prețul de abonament.

Concert militar în Orăștie. Comanda Regimentului de casă a Orăștiei No. 64 aranjează un concert militar în ziua de 25 Ian. n. a. c. Venitul curat este destinat fondului pentru ridicarea unui monument în amintirea căzuților regimentului în anul 1866.

30 de ani în serviciul »Albinei«. Cu finea anului 1902, după călindarul Gregorian, dirigentul de până acuma al filialei »Albina« din Brașov, dl N. Petra-Petrescu a intrat la pensie. Din incidentul retragerii sale »Familia« dlui Vulcan îi aduce portretul bine-merit.

Balul călușerilor în Orăștie. Călușerii d.n Orăștie vor da în presara anului nou o petrecere populară în sala hotelului »Panonia«.

Nou judecător la curie. Maiestatea Sa a numit pe judecătorul dela tabla r. (Curtea de apel) din Timișoara Toma Dogariu, judecător supra-numeric la curia r. (Curtea de Cassație).

Declarațiune. Având în vedere că irregularitățile constatate în serviciul de casă al »Asociațiunii« din anii din urmă, au devenit obiect de discuțiune publică în ziare, — Comitetul central, ca să prevină neliniștirea opiniunii publice prin o expunere exagerată și inexactă a faptului întemplat, — declară:

că de-și s'au constatat mai multe irregularități în administrația fondului casei al »Asociațiunii«, — aceasta nu a suferit nici cea mai mică daună.

Din ședința comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 5 Ianuarie 1903, Dr. Beu notariul ședinței.

Telefon între Sibiu și Brașov. Dela 16 Dec. a. c. funcționează linia telefonică între Sibiu și Brașov.

Magnați noi. Dr. Chorin Ferencz, fost deputat în mai multe rânduri, și Rákosi Jenő, publicist și directorul ziarului »Budapesti Hirlap«, a fost numiți membri pe viață ai casei magnaților.

Inginer șef degradat. Veszpremy József, inginer aradan a comis astfel de abuzuri, încât s'a pornit cercetare disciplinară. Resultatul a fost, că ministrul l'a degradat la Peci.

Gotterhalte! »N. Freie Presse« scrie, că în seara Anului-Nou oficeri din Neoplanta au petrecut cu toți împreună. Locotenent colonelul Wawra a ținut un toas pentru Maj. Sa și musica a intonat »Gotterhalte«. Oficerii de honvezi, cari erau și ei acolo, au demonstrat însă urt în contra imnului Casei Dom-

nitoare, neascultând imnul, ci vorbind tare, unguerește și întorcând musicanților spatele.

Numirea a 1053 oficeri în rezervă. Foaia oficială a armatei, în numărul dto 1 Ianuarie aduce lista oficerilor în rezervă, numiți cu datul de 1 Ianuarie. Sunt 1052, dintre cari: 620 la infanterie, 43 la cavalerie, 84 la artileria campestră, 37 la artileria de fortăreață, 25 la trupele sanitare, și 243 la trupele de geniu.

125 milioane falsificate. La Londra s'au descoperit falsificări enorme în numerele acțiunilor minelor de aur. S'au găsit până acum falsificări de cincizeci de mii de lire sterlinge sau 125 milioane franci.

O petiție cu 3¹/₂ mil. subscrieri. Din Roma se anunță, că deputatul Bianchini a depus pe biroul camerei italiene, o petiție acoperită cu 3¹/₂ milioane subscrieri în contra legii divorțului. Subscrierile fac 177 volume.

Antropofagi (mâncători de oameni). Din Noua Guineea se vestește, că doi comercianți de aur Europeni, au fost prinși de indigeni, torturați cumplit și la urmă mâncați.

Contra duelului În Italia s'a pornit o mișcare contra duelului sub conducerea marchisului Crispolto și a avut rezultate miraculoase. În fruntea celor, cari au înființat liga contra duelului sun 21 de generali în pensie.

Cărți postale militare. Un obicei frumos sa introdus în armata italiană. Se imprimază, anume, cărți postale, pe seama fiecărui regiment, desemnate fiind pe ele bătăliile în care regimentul respectiv a luat parte, și alte momente însemnate din trecutul regimentului.

O nouă inventațiune pentru luminarea pe mare Un electro-technic din Marseille a inventat un aparat da a lumina porturile, și chiar marea în desursul călătoriei.

Perfecționarea telegrafiei fără sirmă. Marconi, inventatorul telegrafiei fără sirmă, a produs legătură telegrafică fără sirmă între Capul Breton (Canada) și orașul Cornwall (Anglia). Prima telegramă după sistemul lui Marconi a trimis-o guvernatorul Canadei regelui Angliei Eduard.

Expoziție universală în Athena. La primăvară se va arangea în Athena o expoziție universală.

Mare hoție s'a comis la oficiul de dare din Nagy-Károly. Hoți necunoscuți au spart în noaptea de 28 Decembrie cassa. Valoarea celor furate, după-cum s'a stabilit e de 186 mii de coroane. Intre obiectele furate sunt ciasornice, bijuterii, libele de depuneri, hârtii de valoare, puse zălog la judecătoreie precum zăloage de ale ministeriului de interne și de finence.

Tot asemenea furt s'a întemplat în Brașov anul trecut.

Rămășag cu sfârșit tragic. Scheider Iozsef, măsar din Timișoara s'a rămășit cu un prieten în cărcimă, că mânâncă într'una douăzeci de cărnați. Ia și mâncat dar' i-s'a făcut așa de rău, încât l'au dus pe sus acasă. Acasă a început să devie furios, l'au transportat în spital și i-au pus cămase de forță. Ne-norocitul s'a sbătut 2 ore apoi a murit. Autoritățile au pornit cercetare, căci au bănuială că au fost otrăviți cărnați.

Tăiat de roatele trenului. Se anunță din Măcău, că ajutorul de arhitect Petru Balint voia să călătorească deunăzi cu soția sa la rudenii în Török-Becse. Deoarece a întârziat trenul, a sărit repede pe ultimul vagon, pe când trenul se pusese deja în mișcare. Mergând apoi dintr'un vagon în altul, ca să-și afle soția, a alunecat așa de rău, încât a căzut între 2 vagoane și a fost tăiat de roatele trenului. Nefericitul și-a dat imediat sufletul.

Studente nihiliste. O știre sosită din Petersburg, care se vede a scăpat de censură, ne vestește, că mișcarea revoluționară în sinul tinerimei studioase încă dăinuiește. Aceasta o dovedește faptul, că studentele ruse au ținut un concert în sala festivă a casinei nobililor. Când s'a terminat concertul, studentele ruse, ca la un semnal, au cântat imnul, prin care s'a glorificat memoria lui Balmasev, ucigașul ministrului de interne Sipjagin. După aceasta au început să cânte cântări nihiliste. În o cântare să atacă persoana Țarului. Poliția a arestat la granița ruso-fină mai mulți studenți, fiind-că voiau să strezure proclamațiuni revoluționare.

Hôtelier criminal. Într'un hotel dela gara din Moscova s'a descoperit o subterană cu o ușă secretă, care răspundea într'un coridor, unde se aflau o mulțime de schelete omenești. Proprietarul hotelului a fugit. El este autorul mai multor crime.

Dorința noastră de anul nou este, ca să vă țină Dumnezeu sănătatea și aceasta se poate ajunge numai prin întrebuițarea corectă a crucei duble-electro-magnetice R. B. Nr. 86.967 Multe mii de oameni și-au aflat însănătoșarea prin întrebuițarea ei. Inventatorul ei domnul Albert Müller Budapesta V. Vadasz-utca 42/G. primește zilnic mulțămite, dintre cari publicăm una din cuvânt în cuvânt: Mult stimă de Müller! N'am cetit înzadar de mulțămite despre crucea electro-dublă-magnetică, ci este purul adevăr! Crucea ajută foarte! O port numai de 8 săptămâni și mă și simt sănătos. Am suferit de cărcei de stomac și de inimă, n'am avut apetit, dar' mai cu seamă am suferit de reumatism, cu o mână nici n'am putut lucra nimica, ba și la un picor am simțit un junghiu, dar' acuma prin crucea inventată de dta. pot mulțămi lui Dumnezeu și dtae, că sunt earăși sănătos, pot recomanda aparatul fie-cărui om. Dumnezeu te bine cuvinte! Cu stimă Emil Huranyi, baia Krompach.

CALENDAR ECONOMIC.

Ce să facem în Ianuarie?

De-ai schimbat *servitorii*, grijește cum te arăți față de cei noi. Nu fii nici prea aspru, dar' nici prea blând. »Stăpânul scump își învață sluga hoată». —

Card gunoii pe pământuri și vii, căci altcum locurile sărăcesc, nu-ți răsplătesc munca.

Drege uneltele economice, căci acum având timp, poți să stai lângă măestru, ca să-ți faci un lucru de treabă.

Vitele le hrănește bine, să li-se dea sare cel puțin de 2-3 ori pe săptămână, căci aceasta ajută și înlesnește mistuirea. *Grajdurile* să se aerizeze.

Numără săptămânile până la Sfântul George și vezi cum stai cu nutrețul.

Dă la *gâini* păsat și ovės răjit, sdrobot, ca să oue mai bine.

Curăță pomii de mușchiu, coaja bătrână, crengi uscate, și pe timp umed de iască și rășină. Unge ranele acășunate cu o amestecătură de (balegă) gunoii proaspăt de vită, pământ cleios și pěr de bou tocat mărunt. Adună neaua cu lopata în jurul pomilor, astfel umpli pământul de umezeală și faci ca pomii primăvara să întârzie cu înfloritul, prin ce-i scapi de brumă și de alte răceli ce vin mai târziu.

Paturile calde trebuie aerisate din partea sudică, ear' noaptea trebuie să se acopere cu pae sau rogojini.

Samănă în paturile calde crastaveți, gulii (carabe), salată și mazere dulce.

Din pivniță depărtează *legumile* putrede, și curăță cartofii de colți.

De *stupi* trebuie îngrijit ca să nu fie conturbați de nimic, să fie la bun adăpost și păziți de șoareci.

Trage vinurile noi, însă numai pe timp liniștit și senin.

Evidență

pentru oficiile parohiale și protopresb. gr.-or. române.

Ianuarie.

Ținerea sinodului parochial ordinaru (§ 12. Statutul organic).

Oficiile protopresbiterale aștern la consistoriu specificațiunile despice noucununații în anul expirat.

Oficiile protopresbiterale aștern la consistoriu conspectul despre procesele matrimoniale, incaminate din 1 Iulie până la 31 Decembrie anul expirat. (§. 10 Regulamentul matrimonial).

Clericii absoluți aștern rugărilor pentru admitere la examenul de calificațiune preotesce din Februarie.

Călindarul vechiu și nou al săptămânei.

Dum. d. Nașt. l. Chr., ev. Mat., g. 5, v. 8.

Dum.	29 Pruncii u. d. Irod	11 Higin
Luni	30 S. Muc. Anisia	12 Ernest
Marti	31 Cuv. Melania	13 Ilarie
Merc.	1 Sf. Vasile	14 Felix
Joi	2 P. Silvestru	15 Mau
Vin.	3 Pr. Malachie	16 Marcel
Sămb.	4 Sin. 70 Ap.	17 Antonie

Cursul pieții din Budapesta

— in 8 Ian. 1903 n. —

	per 50 klgr.
Grâu . . . . . cor.	7.80 până la 8.40
Săcară	6.50 „ „ 6.75
Orz	5.50 „ „ 5.85
Meiu	5.75 „ „ 6.—
Ovės	6.25 „ „ 6.50
Cucuruz nou	5.15 „ „ 5.50
Cucuruz vechiu	— „ „ —
Rapiță	10.— „ „ 10.50
Grăsime	73.— „ „ 73.50
Slănină	64.— „ „ 66.—
Prune uscate	13.25 „ „ 19.75
Lictar	15.75 „ „ 18.—
Lucernă	50.— „ „ 58.—
Trifoiu roșu	54.— „ „ 70.—

Törgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 14-24 Ian. n. 1903.

14. Deva. Lupșia. Șilimegi. Zerindul mare.
15. Bozovici.
16. Gyarmata. Hidegkut.
17. Lăpușul ung. Mureș-Oșorhely.
18. Corond. Arminiș. Vaida-Recea.
19. Baia mare. Cal. Crasna. Criș. Făget. Feketetău. Ilia.
20. Buza. Jimborul mare.
21. Bațon. Giula. Silvașul de sus.
22. Mehadia.
23. Bercaș. Buziaș. Luna.
24. M:heș.

Prim-colaborator: **Const. P. Barcianu.**

Redactor-responsabil: **Aurel P. Barcianu.**

Moartea cloțanilor!

(Felix Immisch, Delitzsch)

este materia cea mai bună pentru a otrăvi repede și sigur cloțani și șoareci.

Nu e vătămător oamenilor și animalelor de casă.

Se capătă în pachete de câte **30 or.** la farmacia: *N. Vlad din Orăștie.*

„ARDELEANA“

instituit de credit și de economii societate pe acții.

Sediul: Orăștie, în casele proprii.

Fondată la anul 1885.

Capital soc.: 500.000 c. Fonduri: 350.000 c.

Starea depunerilor: peste 2,000.000 c.

Se primesc: **Depuneri spre fructificare**, cu 5% fără anunț, și 5 1/2% cu anunț.

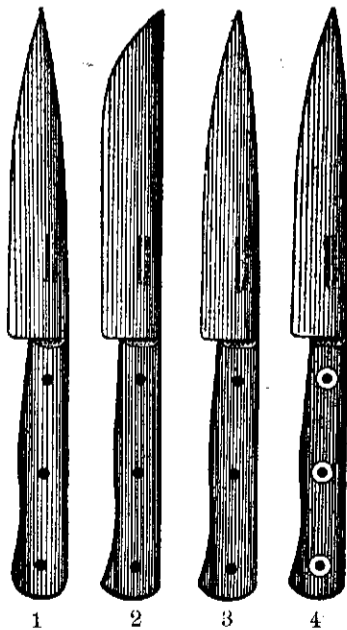
Darea de venit după interese o solvește institutul separat.

Depuneri și ridicări făcute prin **postă** se efectuesc cu **reîntoarcerea** postei.

(138) 1-52

Direcțiunea.

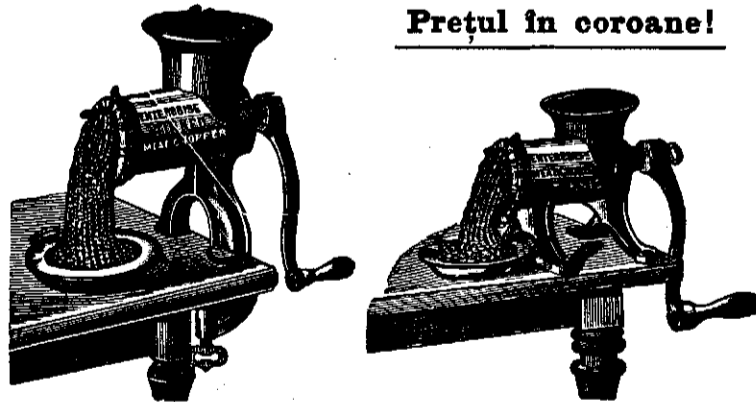
Cuțite de bucătărie

Cuțite cu garanție pentru fiecare bucată.

Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Prețul în coroane!

Mărimea	R	RR	S	SS	U	UU	T
Toacă în o minută klgr.	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4
1 bucată mașină	K 5.40	7.86	9.—	8.50	13.38	15.80	29.50
1 cuțit de rezervă	K —.70	—	—	—	—	—	—
1 placă găurită de res.	K 1.—	—	1.50	1.50	—	—	—

Mașina T este provăzută cu roată.

Lungimea tăișului	17	19	21 cm.
Figura 1	K —.—	—72	—86
„ 2	K —56	—68	—80
„ 3	K —56	—68	—80
„ 4	K —64	—76	—90

CAROL F. JICKELI, SIBIIU

(136)

1-52

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune
rării, că acest aparate a se da împreju-
vindecă boale vechi
de ani. 1-17

(142) de 20

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, fiituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, ulul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractorie normă a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde o i-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Pretul aparatului mare e 6 cor. | Pretul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburi cari nu sunt | folosibil la copii și femi de
mai vechi de 15 ani. | constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul
strada Kálmán.

„AGRICOLA“

Însoțire economică de magazin și anticipații

(143)

și-a început activitatea

1-26

în piața din

HUNEDOARA.

Cancelaria însoțirii se află în piață: casele Doamnei
v. d. POPOVICI.

Magazinul însoț. se află în piață: casele MÁTYÁSFFY.

Însoțirea „Agricola” cumpără și vinde produse
agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, țărțe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acordă avan-
suri pe bucate, efecte și prețioase (giu-
vaericale).

Primește aurării și argintării în afaceri de lom-
bard și ia acoperire de conturi-courante.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plă-
turi în rate.

In sferă îngrijește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

1-52

Mai eftin ca ori unde!

Haine de călușeri de vânzare sau de dat împrumut.

Mai eftin ca ori unde!

Bumbac de țesut și ață de urzit

din fabricile cele mai renumite!

Mai eftin ca ori unde!

Tot felul de manufactură pentru trebuințele casei.
Comandele se execută repede și cu prețuri foarte moderate.

Prăvălia „La Româncea” a lui ION LAZAROIU
în Orăștie (Szászváros)

(145)

1-10